

Let ljudstvu v pouk in zabavo.

En respuesta al pedido de información referente al estado de los, el día 14 de mayo, 1974, se remite a continuación el presente informe.

Železnica Radgona Špilje teče po jugoslovanskih tleh.

kmeti trdi boj s prodirajočim nemštvom, ki mu je trgalo vas za vasjo, dolino za dolino, a njega samega aklenilo v tlačanstvo nemški gospodi in graščakom. Sedaj je ta boj izbojevan, naše sile so svobodne in jih bomo lahko uporabili za boljše, plodonošeje delo. Pretekli torek je eden najpomembnejših dni v zgodovini našega ljudstva.

Tako je ponižan oni narod, ki je l. 1914 povzročil krvave svetovno vojso iz hudebnega imena, da bi zagospodoval nad vsemi narodi v Evropi.

Severna meja Avstrije z Čehoslovaške je večinoma stara meja, ki je Gornje in Nizje Avstrijsko delila od Češke in Moravske. Češki in moravski Nemci so torej del Čehoslovaške države. Južna meja z Italijo in Jugoslavijo se bo pozneje natančneje določila. Toliko pa je že sedaj gotovo, da pripadata Maribor in Radgona Jugoslaviji. Meja tedaj severno od Radgone proti Ogrski. Natančno mejo med Čehoslovaško in Avstrijo bo določila komisija 7 članov, od katerih bo

S prirojeno priprosto zgovornostjo mu je zdelo deklica pričela pripovedovati o hišicah, stari materi, dedu, Pavelčku in o ločitvi. Ko pa je pričela praviti, kako se je mučila, da bi našla slepega vojaka v Venloju, kako je od veselja skoro omedlela, ko ji je častnik dovolil, da sme nesrečnika vzeti s seboj domov, kako je sanjala o naši preljubi Gospej in kaj sta spotoma govorila med sabo, — takrat se je starca lotila globoka ginjenost, da si je včasih solze obrisal iz oči. Sladki dekličin glas je nepremagljivo pivljal nanj in čutil se je njeni nerazumljivi požrtvovalnosti in ljubezni.

Nemo je gledala Katrca za starcem, ko je odhajal. Čez nekaj časa je tudi ona zapustila sobo ter se veselo izprehajala po vrtu, premišljuječ, kar ji je bil povedal stari gospod.

Popolnoma se strinjam s tem, da je treba preprečiti tihotapljenje v velikem. Kolikor sem jaz

izvedel, se tihotapljenje vrši v malem, po kilo gramih; o tihotapljenju v večjih množinah mi ni znano ničesar. Bodite prepričani, da se bo to preprečilo z energično roko, če le izvemo imena, kdo tihotapi v velikem.

Moka.

Glede moke je dr. Korošec dal naslednje podatke:

Istina je, da se je sklenil dne 24. maja v Beogradu dogovor med Savezom jugoslovanskih mlinarjev v Zagrebu in med ministrstvom za prehrano, v katerem se je določilo nastopno:

1. da bodo ti mlini nakupovali skupne, to se pravi, da bo Savez jugoslovanskih mlinarjev kupoval žito za vse mline, tako, da bo kontrola lahko mogoča.

2. Sklenil se je s Savezom jugoslovanskih mlinarjev tudi dogovor, da morajo ti mlini staviti vso moko nam na razpolago, če je nam potrebna. V 14. dneh, ko nam stavijo moko na razpolago, moramo z njo razpolagati, sicer imajo mlini svobodo z njo razpolagati.

Sporazumno se se določile tudi cene moki. Sklenilo se je, da se mora iz vsakega meterskega stota pšenice (samo pšenica pride v poštev) izmleti: 18 kg mularice (najfinjše moka) po 5 K 50 vin., 20 kg moka za kuhinjsko porabo po 4 K, 37 kg krušne moka po 2 K, 23 kg otrobov po 60 vin., 2 odstotka pa ostaneta za sprasenje.

Te cene so se določile na podlagi nastopnih podatkov:

Računalo se je, da morajo mlini plačevati pšenico (kot rečeno, pride samo pšenica v poštev) po 2 K 25 vin. za kg.

Mletje.

Poleg cen za pšenico so bili pri določitvi cen za mlevske izdelke merodajni tudi stroški za mletje (mletje). Mletje je stalo lansko leto 18 kron za meterski stot pšenice. Mlinarji pravijo, da je letos izključeno, da bi mogel kak mlin mleti po navedeni ceni lanskega leta, ampak da stane mletje za meterski stot pšenice letos 31 K. Cene mletja da so se zvišale iz nastopnih razlogov. Dnevne plače delavcev po minih so se zvišale za 200—300 odstotkov. Mletje samo se je podražilo, ker se je zmanjšal delovni čas. V marcu 1. 1. se je uvedel tudi na Hrvaškem in v Slavoniji osemurni delavnik. Tam so imeli mlini delavci po prej 12urni delavnik in se jim je torej delavna doba znižala kar za 4 ure na dan; to povzroči zvišanje mlevskih stroškov pri meterskem stotu za 4 K 30 vin. Nadalje se nam je poročalo, da se je podražil premog. Meterski stot premoga je veljal lansko leto 15 do 16 K, letos velja 37 K. Vse to skupaj je povzročilo, kakor se nam je dokazalo na podlagi natančnih računov, da se je zvišala cena mletja od 18 K na 31 K pri meterskem stotu pšenice.

Na podlagi teh dveh okoliščin: cene pšenice po 2 K 25 vin. za kg in stroškov 31 K za mletje meterskega stota pšenice so cene, ki so se določile za mlevske izdelke, popolnoma upravičene. Če nam gospodje dokažejo, da ti računi niso pravilni, bomo tudi mlevskim izdelkom lahko nastavili drugačne cene. Na podlagi navedenih podatkov pa to nikakor ni mogoče.

je svojo sapo; zelišča zapirajo liste in cvetne čašice; vse čaka v grozni tišini. Nepopisen občutek groze in spoštovanja stiska pesniku srce in sredi splošne groze mu vriska duša, ker mu je dano, da strahotni naravni čudež gleda v vsem njegovem veličanstvu.

A kmalu se prično oblaki mešati zgoščajoč se; kar je več ur tiho viselo na nebu, se zdaj pripodi v divjem begu; vihar divja in razsaja, kakor da bi ga božja roka sibal z mogočnimi udarci, smrekovim gozdom izvija bolešno pokanje, dviga z zemlje oblake peska in listja in lomi ter s korenino ruje na samem stoječem drevesu. Potem šele pride grom ter z mogočnim glasom premaga ves drugi hrup. Strela žviga po prostoru s plamenječimi puščami; pustinja bi gorela, ognjene kače jo raztrivajo. Čele reke padajo na zemljo in rjoenju viharja sledi enakomerno šumljanje padajočega dežja.

Moja duša je bila ta dan pripravljena za pesniška opazovanja; s posebnim veseljem sem gledal veliki prizor tega mrzličnega popadka narave, dokler mi niso prvi bliski veleli, da moram storiti to, kar so bila vsa druga bitja že storila: poiskati pribežališče ter se ponižno skriti pred čudi božjimi.

Nedaleč od kraja, kjer sem bil, je stala pristava samotna na pustiji, a kakor oaza v puščavi, obdana od zelenega polja in svežega drevja.

Komaj je bil prišel dež kot drugi vesoljni potop liti z neba, sem stopil v hišo in poprosil, da se smem zateči pod streho.

Stanovalec sem našel moleče okrog blagoslovene sveče. Samo gospodar se je dal motiti od mo-

Osvoboditev Slovenske Koroške.

V zadnjem „Slov. Gospodarju“ smo že namignili v odstavku „Na Koroškem grmijo topovi“, na velike dogodke prihodnjih dni. Dne 28. maja zarano so jugoslovanske čete — Srbi, Hrvati in Slovenci — pod vrhovnim poveljstvom generala Smiljanica, dobile povelje, da napadejo sovražnika, ki je zasedel slovenski del Koroške. Naše orožje je imelo srečo. Blagoslovljeno je bilo delo naših vojskovodij. Naše hrabre čete so s prirojenim navdušenjem zlomile vsak neprijateljski odpor in so dne 29. maja že dosegle Dravo. Zavzele so tega dne Spodnji Dravograd, Guštanj, Pliberk, Železno Kapljo, Sinčevas in Galicijo. General Smiljanic se je tega dne utaboril v Sinčevasi pred Velikovcem. Dne 30. maja so naše hrabre čete zavzele Borovlje in Suhli Vrh (ob severnem izhodu predora pri Podrožci). Skupina generala

Maistra je zavzela Labud. Dne 2. junija smo z naskokom zavzeli Sv. Pavel v Labudski dolini in Sv. Jurij. Sovražnik se umika v velikem neredu na severno Koroško. Nemci izpraznjujejo Celovec ter pričakujejo, da bodo naše čete vsak čas mesto zasedle. Koroških Nemcev se je polastil grozen strah pred Jugoslovani. Zaprošili so za premirje in so že poslali svoje odposlance, ki se bodo v Kranju pogajali z Jugoslovani.

Plen, ki so ga zajele naše čete od Nemcev je zelo velik. Dosedaj znaša že nad 30 topov, nad 200 strojnih pušk, mnogo municije in drugih vojnih potrebščin. Število vjetnikov še ni dognano. Nemci na svojem pobegu zažigajo hiše in vasi ter plenijo.

Ubogi koroški begunci se bodo lahko kmalu vrnili v osvobojeno domovino.

Izdajalec prodaja Slov. Prekmurje Nemcem.

Radgona, 1. junija.

Po semkaj došlih vesteh je bila v petek ob 13. uri v Murski Soboti na slovesen način proklamirana priklonitev Slovenskega Prekmurja k Nemški Avstriji. Meja se je takoj odprla in se izvažajo že danes velike množine živil iz Prekmurja proti Gradcu. Ta drzen nemški maneuver je povzročil znani advokat dr. Obal v Murski Soboti. Zatrjuje se, da so boljševiški sovjeti v Prekmurju odstopili in so prevzeli upravo meščanski krogi, na čelu jim dr. Obal. Zadnji čas je, da Jugoslavija prekrizi nemške mahinacije in zasede Prekmurje.

Budimpešta, 31. maja.

Ogrska vlada je poslala nemško-avstrijskemu tajniku Bauerju noto, v kateri pravi: Ravnekar

smo prejeli brzojavno poročilo, da so protirevolucionarji z avstrijskimi častniki na čelu vrk v Prekmurje in proglasili sovjetsko vlado ogrsko za odstavljeno. Ukrenili smo, kar je treba. Kaj namerava Nemška Avstrija storiti proti tem častnikom?

Radgona, 3. junija.

Čete boljševiškega generala Bela-Kun so zopet zasedle Prekmurje in so vrgle dr. Obalove in nemške čete preko meje. Penekod se vršijo že srčiti boji.

Širite naše liste!

Prekmurški Slovenci pod boljševiško strahovladno.

Medjimurske Novine v Čakovcu pišejo v svoji številki dne 1. junija:

Danes je prišel semkaj mož, ki nam je pripovedoval strahne reči. Pred par dnevi so prišli k Muri pravi boljševiški vojaki, da nadomestijo one, kateri so dosedaj strašili ob Muri. Prejšnji stari vojaki so bili mnogo boljši, kakor so novi. Sedaj se le ljudstvo ve, kaj so pravzaprav boljševiki. To so skoro sami 16—17 letni smrkolini. Častnikov nimajo nobenih. Na dan dobivajo po 82 kron denarja, za živila in obleko ter za druge potrebščine jim ni treba skrbeti, kajti vse to rekvirirajo, ne da bi kaj plačali. Če boljševik sreča moža, ki je boljši oblečen nego on, mu takoj veli, da sleče svojo obleko in dobi za njo kako raztrgano in umazano cunj, pri čemer mu reče: Ne si obleko desti dolgo, sedaj jo pa bom nosil še jaz. Če se pa obotavljaš, te pri priči do nagega slečejo. Ako mož proda kravo n. pr. za 3000 K, mu vzamejo 2000 K, samo 1000 K mu pustijo. Denar vzamejo vsakemu, kdor ga le ima. Z naropanim deseterjem izplačujejo vojakom plače. Vse vodstvo in vladarje v rokah judov, gorje pa onemu, kateri bi

kaj rekel zoper tako strahovladno. Primejo ga takoj, ga zvečejo in odpeljejo Bog ve kam in o nesrečni žrtvi ni več sluha ne duha in nihče ne ve, kam je izginil. Vsako večje posestvo porazdelijo in proglasijo za splošno last. Za splošno last so proglasili tudi ženske. Ženitve so odpravili in vsak si sme za par dni vzeti žensko, katero hoče. Kate jo spodi in vzeti si je sme zopet kak drag. Povsod je vse polno špijonov. Zoper boljševiško vlado ne sme nihče godrnjati, ako si hoče ohraniti življenje. Draginja je povsod velika. V Lendavi stane opoldanska hrana za eno osebo 170 K.

Ljudstvo zdihuje po jugoslovanskih vojaki in si želi osvobodjenja od boljševiške vlade. Boljšim ljudem je nemogoče živeti med to bando. Mnogi bi radi odšli, toda to je silno težko. Nek ogrski nadporočnik je došel na letinski most ter prosil našo stražo, da ga pusti čez ta most, ker bi sicer raje ustrelil samega sebe, nego da bi prišel živ v roke boljševikov. Boljševiki nimajo nobenih oficirjev, ljudstvo strahujejo vsak po svoji volji, kakor se jim vzljubi. Govorijo na glas: »Mi nočemo Boga, nočemo kralja, nočemo domovine!« To se pravi, da hočejo živeti brez Boga, kakor neumna živina, nočejo vere, duhovnikov, cerkve, kralja in vlade, ki bi držala red, hočejo samo tako vlado, katere jim dopušča, da smejo nekaznovano krasti

jega prihoda ter mi s prijaznim smehljajem ponudil stol, nato pa je zopet sklonil glavo in molil.

Sam ne vem, kako je to prišlo, a dasi me nevihta kot koristna naravna prikazen ni navdajala z neumljivo grozo, ki je pretresala te ljudi, se mi je vendar ta tiha molitev rodbine zdela tako lepa, ganljiva in nebeška, da me je nepremagljivo čustvo sililo, da se udeležim skupnosti teh ljudi z Bogom. Čigar glas je tako mogočno odmeval z nebes. Odkrite glave sem tudi jaz sklenil roke in molil. Tako dobro je delo moji duši, da mi je zopet po otroško vzvalovalo srce, kakor da se ma nikdar ni dotaknil diha razočarajočega sveta.

Ko je bilo kakih 20 bliskov razsvetlilo sobo in so prebivalci ravno tolikrat napravili križ, se je pa nevihta pregnala in vidno penehavalala. Stanovniki pa še niso nehali moliti, tako da sem imel čas, jih neopažen ogledovati, kakor je pač dano opazovalcu ljudi in pred vsem pisatelju.

In videl sem starega deda, ki je bil pač star 90 let, morda še več, kajti glava in roke so se mu tresle neprestano, kakor da ima mrzlico. Poleg njekrepak mož, katerega desno oko je brez življenja, kot bela krogla, pretlo pod črno obrubo, levo pa je zarelo poguma in veselja do življenja. Na njegovi strani je sedela sveža žena z otrokom v naročju in zraven še en deček in mala deklica, sedem ali osem let stara. Na koncu mize sem videl lepega mladeniča s cvetočim obrazom in lepimi očmi.

Na znamenje enočkiga moža so se vsi prekrizali in vstali. Ded je šel opotekajoč se v kot k og-

njišču, kjer je sedel. Drugi stanovaleci so govorili z mano ter mi stanovanje ponudili kot zavetje, ker je še vedno močno deževalo.

V kratkem sem bil znan s temi dobrimi ljudmi in se razgovarjal z njimi kot star znanec. Popoldan sem jedel z njimi tečen ržen kruh in pil gostoljubno kavo. In ker takrat nisem imel drugega opravka, kakor da sem poslušal prijetne zgodbe, ki sta mi jih pripovedovala enooki mož in njegova žena, sem šele drugo jutro odšel s pristave.

Kar sem ti pripovedoval o tej povesti, dragi bralec, sem tisti večer slišal na samotni pristavi, kjer sta svojčas stali samo dve kočici, a je bilo sedaj lepo kmetsko posestvo s štirimi kravami in dvema konjema.

Janez Brems in Katrica, vrta njegova žena — sta delala, kakor sta obljubila. In Bog je blagoslovil njiju ljubezen; trije otroci se igrajo okrog njiju ter jima ljubeče vsak dan otirajo pot s čela.

Vsi še žive; ded, dasi že z eno nogo v grobu, puši svojo nipo poleg ognjišča; materi se veseli s srečo svojih otrok in še vedno opravlja živino in pomagata pri gospodinjstvu. Pavel, zali mladenič, skrbi za konje in orje in seje za brata; o prihodnji Veliki noči pa se oženi z najmlajšo sestro coklarjeve Nežike.

Vsak večer cela rodbina moli za starega doktorja; saj je on tisti, ki je Janezu Bremsu vrnil pogled; on je tisti, ki je s svojo plemenito pomočjo kočici izpremenil v premožno posestvo.

Bog daj dobrotnikom in hvaležnikom dolgo in srečno življenje na tem svetu! —

in strahovati mirne ljudi. Nočejo domovine, kar pomeni, da je njihov treh — njihova domovina. Kjer se jim godi dobro, tam je njihova domovina. Govorijo, da bi radi prišli še tudi sem k nam oznanjati svoje nauke, za katere se pa zahvaljujemo. Ne bojimo se, da bi vdrli k nam, dokler straži Muro naša armada. Žal nam je, da morajo naši sosedi na Ogrskem toliko trpeti, toda nadajamo se, da bo kmalu došla pravica za vse narode, torej tudi za nje. Bog daj to, nas pa varuj Bog pred boljše viki!

Nepotrebna nova kmetska-stranka.

V nedeljo, dne 1. junija je ustanovilo v Ljubljani okrog 300 nezadovoljnih kmetov, ki niso imeli obstanka v nobeni stranki, novo »kmetijsko jugoslovansko stranko«. V to stranko vabijo sedaj z raznimi lepimi in sladkimi besedami in obljubami slovenske kmete, češ edino ta stranka je prava kmetska stranka. Mi poznamo dobro naše vrle slovenske kmete in smo trdno prepričani, da se ne bodo dali begati od raznih nabujkanih agitatorjev, a vendar smatramo za potrebno, da za kličemo tukaj vsem slovenskim kmetom: ne dajte se promotiti, ne dajte se begati, temveč ostanite zvesti svoji Vseslovenski ljudski Stranki, oziroma Slov. Kmetijski Zvezi.

Vedno, ves čas svojega obstoja, pred vojno in zlasti še med vojno, je pokazala ta stranka, da je res prava kmetska stranka, ki skrbi za blagor in napredek slovenskega kmeta. Njeni poslanci so se borili v bivšem avstrijskem državnem in deželnem zboru za kmečke koristi in to delo nadaljujejo tudi sedaj v naši svobodni jugoslovanski demovini. Nobena stranka, kar jih je na Slovenskem, se ne more ponasati s tako ogromnim delom, ki ga je storila za slovenskega kmeta, kakor ravno Slov. Kmetijska Zveza. Sprejemala je in sprejema v svoje okrilje vse, ki čutijo narodno, ki mislijo in živijo po krščanskih načelih brez razlike poklica in stanu.

Zato je nova kmetska stranka nepotrebna in ima samo namen delati razdor in neslogo med kmetskimi prebivalcem. Nova stranka ne stoji na verskem stališču in so v njej zbrani večinoma taki ljudje, ki so jih druge stranke vrgle iz svoje sredine. Zaveden, pošten, krščanski mož v novi stranki nima prostora in bo ostal zvest svoji Slov. Kmetijski Zvezi!

Vojaški begunci pridejo pred preki vojni sod.

Po naredbi poveljnika Dravske divizijske oblasti v Ljubljani z dne 16. maja t. l. o. št. 4341/11-19, (Uradni list z dne 24. maja 1919, št. XC VII, str. 380.) naj predpostavljene poveljniki od 28. maja t. l. od 8. ure naprej za vsako aspravljenno krivico, označeno v omenjeni naredbi, odredijo delovanje prekih sodov. Temu sedom naj se takoj predajo dotični krivci, ki so po omenjenem času zakrivil kaznjivo dejanje. Vojni obvezniki, ki so v prešlih operacijah (vojnih podvzetjih) izgubili ali zapustili svoje jedince, se naj ne smatrajo kot begunci iz bojišča ter naj se ne oddajo v sedbo prekim vojnim sodom, ako se pri svoji jedinici zopet javijo najkasneje do 7. junija t. l. do polnoči. Istotako naj se oni vojni obvezniki, ki ne vedo, kje je sedaj njihova jedinica, ne smatrajo beguncem iz bojišča, ako se javijo do 7. junija t. l. pri svojih dopolnih poveljstvih. Oni vojni obvezniki pa, ki se ne javijo niti do 7. junija t. l. pri svojih jedinicah ali pri vojnih dopolnilnih poveljstvih, se smatrajo kot begunci iz bojišča ter se morajo oddati prekim vojnim sodom. To se da na javno znanje valed brzojavnega ukaza predsedstva deželne vlade v Ljubljani z dne 1. t. m.

Licencovanje plemenskih bikov v mariborskem okraju za leto 1919

se izvrši po sledečem redu:

I. V torek, dne 10. maja 1919.

1. V Mariboru pri gostilni Rapoc, Tržaška cesta, od 8. do 11. ure za občine:

Vrhovdol, Studence, Bistrica pri Rušah, Bistrica pri Limbušu, Kamnica, Jelovec, Janževa gora, Krčevine, Sv. Križ, Limbuš, Dogoše, Lobnica, Maribor (mesta), Ruše, Sv. Martin pri Vurbergu, Sv. Miklavž, Sv. Peter, Pekre, Pobrežje, Roš-poh, Razvanje, Radvanje, Slemen, Zg. Duplek, Sp. Duplek, Tezno, Bresterica, Boč, Selnica ob Dravi, Cigence, Smolnik, Zrkovci.

2. V Slivnici pri gostilni Lesjak, od 14. do 17. ure za občine:

Fram, Gorica, Ješance, Zg. Hoče, Sp. Hoče, Rače, Loka, Sv. Marjeta na Drav. polju, Morje, Orehova vas, Pohorje, Pivola, Podova, Ranče, Rogoza, Slivnica, Skoke, Bohova.

II. V sredo, dne 11. junija 1919.

1. V Št. Ilju v Slov. goricah od 8. do 10. ure pri gostilni Polak, za občine:

Št. Ilj, Selnica ob Muri, Ceršak, Cirknica, Jarenina, Zg. Jakobski dol, Polička vas, Ploversnica.

2. V Pesnici pri gostilni Likavec, od 14. do 18. ure, za občine:

Dobrenja, Gradiška, Grušova, Kaniža, Lajsterberg, Sv. Marjeta ob Pes., Pesniški dvor, Ranca, Dragučova, Vasek, Vukovski dol, Sp. Jakobski dol, Sv. Jurij ob Pes., Zg. Sv. Kunigota, Plač, Spičnik, Slatinski dol, Svečina, Vrtiče.

III. V četrtek, dne 12. junija 1919.

V Sv. Lovrencu na Poh., pri gostilni Koder, ob 10. uri, za občine:

Kumen, Lehen pri Rb., Recanjak, Sv. Lovrenc, Radečbreg, Činžat.

Za premovanje dovoli okrajni zastop v Mariboru 1050 K za razdelitev.

Tedenske novice.

Današnje število Slov. Gospodarja smo nameravali izdati na 8 straneh a nam je v pondeljek zopet odprivedel plin, tako da je nemogoče dati »Gospodarja« večjo obleko. Izostanejo torej tudi inserti.

Duhovniške spremembe. Umeščena sta bila dne 1. junija č. g. Hlastec Franc, župnik v Zagorju na župnijo Sv. Marka pri Ptuj in č. g. Kodrič Jožef, kaplan v Slivnici pri Celju na župnijo Sv. Danijela v Razborju. — Za provizorja v Zagorju je nastavljen č. g. Kramarčič Alojzij, kaplan v Rozjem. — Prestavljen je č. g. kaplan Mančič Ivan iz Koprivnice v Rozjem. — Za kaplana sta nastavljena v Slivnici pri Celju č. g. Polutnik Anton, duhovnik poreško krške škofije, bivši veroučitelj v Pulju in pri Sv. Marku pri Ptuj č. g. Atelšek Ivan, dosedaj provizor istotam. — V stalni pokoj je stopil č. g. Bolšak Štefan, bivši provizor pri Sv. Barbari pri Vurbergu. — Začasen dopust je dobil radi bolezni č. g. Ogulin Ivan, kaplan pri Sv. Marku pri Ptuj.

Iz učiteljske službe so odpuščeni: Ivan Dreflak, ravnatelj štirirazredne ljudske šole v Rogatcu; Emilija Wrentschur, učiteljica in Avgust Pessek, učitelj oba na ljudski šoli v Marbregu. — Začasno so premeščeni: Stanko Lavrič, začasni učitelj v Spod. Šiški, za učitelja na petrazrednico v Marbregu; Katarina Smerdu, stalna učiteljica v Senožečah, za učiteljico na petrazrednico pri Sv. Jurju v Slov. gor.; Ljudmila Škrbinšek, stalna učiteljica pri Sv. Marjeti na Drav. polju, za učiteljico na petrazrednico v Framu.

Poroka. V nedeljo, dne 1. junija dopoldne se je v baziliki M. Milosti v Mariboru poročil gospod oskrbnik Viktor Vreča z gospodično Reziko Golec, hčerko narodnega gostilničarja g. Goleca v Mariboru in sestro slovenskega pisatelja č. g. Januša Golec. Mlademu narodnemu paru ob lo nebeskega blagoslova!

Poroka. Poročil se je dne 25. maja nek danji urednik »Stražec«, sedaj urednik »Slovenca« g. Viktor Cencič z gospo. Ano Cencič roj. Zanoškar iz Vira pri Domžalah. Bilo srečno!

Odvetniški izpit je napravil dr. Anton Ogrizek v Celju.

Razpuščeni občinski odbori in prisledniki v svet. Poverjeništvu za notranje zadeve razpustilo nastopnje občinske odbore v mariborskem političnem okraju ter postavilo za vodstvo občinskih poslov te-le gerente in prislednike v svet: v Poč. k. š. h. gerent Štefan Grajner, prisledniki: Lovro Pogorelec, Franc Oplot, Alojzij Rajh, Josip Štamberger, Vido Teran in Simon Brumec, vsi posest. v Pokošah; v Senarski gerent Matija Vračič, prisledniki: Jakob Križan, Janez Vertič, Anton Jakupec, Franc Majhenič, Ivan Bezjak, Jožef Švarc in Jožef Španil, vsi posestniki v Senarski; pri Sv. Juriju ob Pesnici gerent Mihael Hladej, posestnik istotam, prisledniki: Ivan Mesarič in

Franc Dobaj, posestnika na Jurjevskem vrhu, dr. Franc Čeh, okrajni zdravnik na Jurjevskem vrhu ter Anton Dobaj in Franc Hladej, posestnika pri Sv. Juriju ob Pesnici; v Polički vasi so imenovani za prislednike v svet občinskemu gerentu: Alojzij Golob, Franc Družman in Franc Sinič, vsi trije posestniki v Polički vasi.

Slovenska špartanka. Tam je doma v obmejni Jarenini v krogu drobnih otročičev. Najstarejši je bil z 18. leti vojak, dihal je strupen zrak v strelskih jarkih; ko pa je smrtno bolana Avstrija razpadla, se je vrnil tudi on na svoj dragi dom. Pa zakliče prava mati demovina Jugoslavija in med prvimi je bil, ki so šli v bran. Tedaj pa naredi mati ob slovesu nad sinom znamenje sv. križa in goverja mu z bolešno drhtečim glasom: Trepetaš sem zate, ko si se pehal po bojiščih za trblo Avstrijo. Pa ljubi Bog te je pripeljal zdravega nazaj v moje naročje. Zdaj zopet odhajaš in Bog ve, se li še vrneš več ali ne. Pa zdaj greš braniti svojo materno zemljo, svojo pravo slovensko demovino. Ni se ti treba po nepotrebnem izpostavljati nevarnosti, če bo pa treba, stoj trdno v bran kot zvest sin slovenske matere. Moja molitev te spremlja! Te pa ti rečem: rajši te vidim mrtvega, kakor pa da bi strahopetno pobegnil in sramotno oskrnil sebe, mene in demovino! — Slava vrli materi!

Ubogi železničar z večjo družino je izgubil denarnico in celo mesečno plačo s pribrankom in vozno legitimacijo v soboto, dne 31. maja od 16.—17. (4.—5.) popoldne od Hoč do Frana na glavni cesti. Kdo je našel, naj jo proti plačilu pošlje ali prinese v uredništvo tega lista.

Regent Aleksander pride v Slovenijo. Prestolonaslednik regent Aleksander pride med Slovence, kakor hitro bo sklenjen mir. Za slavnostni sprejem je deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani dočela primeren kredit.

Za koroške slovenske begunce so darovali Jareninanci nadalje 1002 K. Znesek se je izročil po kolskem vodstvu potom okrajnega glavarstva svojemu namenu. Hvala plemenitim jareninским srcem za ta lep čin usmiljenja. Radi pomanjkanja prostora nam žal ni mogoče objaviti celotnega izkaza darovalcev.

Za koroške begunce je daroval Anton Jančič 4 krone. Hvala!

IV. izkaz darov za jug. akad. menzo v Zagrebu. V Št. Ilju v Slov. gor. je nabral sedmošolec Bauman v veseli družbi 146 K za akad. menzo v Zagrebu. Vsem darovateljem najsrdečja zahvala.

Koroški nemčarji. V soboto so prignali iz Koroške 13 oseb, ki so streljali na naše vojake, ali so na kak drug način rogovili proti nam. Večina jih je iz Žvabeka. Med njimi so bile tudi 4 ženske. Značilno je, da ni bilo ne enega Slovence, ki bi jim storil kaj zalega, dočim so interniranci sami izjavili napram našemu uredniku, da so Nemci v Celovcu in drugih koroških gnezdih po divjaško postopali s slovenskimi vjetniki in interniranci.

Južna železnica. Dvestoprocenčno povišanje tarife na južni železnici, katero je stopilo v veljavo na Vel. petek, je zbudilo med ljudstvom veliko nevoljo. Zoper to pretirano povišanje, ki najobčutneje je obremenjuje zlasti nižje sloje, je Jugosl. klub po dr. Hohnjecu vložil interpelacijo na žel. ministra. Isti poslanec je v tej zadevi tudi osebno posredoval pri žel. ministru. Minister Vulović mu je obljubil, da bo takoj ukinil prejšnjo odredbo o odobrenju dvestoprocenčnega povišanja voznih cen na južni železnici. Čez nekaj dni je dr. Hohnjec spet vprašal ministra, kako je s to zadevo. Minister mu je odgovoril, da je prejšnjo odredbo že ukinil ter izdal novo odredbo, s katero dovoljuje, da se tarifa na južni železnici sme povišati le toliko, kolikor je povišana v Nemški Avstriji, a ne višje. V Nemški Avstriji znaša povišek za I. razred 100%, II. razred 66%, za III. razred 50%.

Harmoniko bi si radi nabavili slovenski fantje mariborskega topniškega polka (I. baterija). Prosijo rojake za darove. Baterija se nabaja na koroški fronti. Ig. Franjkovič.

Pametna odredba. Ptujsko okrajno glavarstvo razglasa: Na podlagi § 9 naredbe deželne vlade za Slovenijo z dne 9. januarja 1919 št. 259 Ur. l. št. 35 se odreja, da morajo biti do preklica vse gostilne v občinah Cirkovce, Lancova ves, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Majšperk, Ptujška gora, Št. Janž na Drav. polju, Siovenja ves, Sikola, Trnovec-Sela vsak dan ob 6. uri popoldne zaprte. Po tej uri ne sme biti noben gost v gostilni. Gostilničarji se opozarjajo ob tej priliki a delotčbe § 6 omenjene naredbe, glasom katere sme okrajno glavarstvo kot pristojna kazenska oblast okrajni gostilničarju v danem slučaju obrtno koncesijo.

Razpust celjskega nemškega telovadnega društva. Deželna vlada za Slovenijo je razpustila celj-

ske nemško telegrafno društvo. Za upravitelja premeženja razpuščenega društva je imenovan odvetnik dr. Gvido Sernec.

Borilci mariborskega pešpolka I. čete, II. voda pošiljajo priščne pozdrave vsem slovenskim fantom in dekletom iz koroške bojne črte. Detišnim fantom, ki se skrivajo in se ne upajo k orožnim vajam, odkritosrčno povemo, da se strahopetneži. Ačko Ivan, četevodja, Škrjanc Anton, Škodčič Anton, Šeruga Anton, Brataša Franc, Menoni Milan, desetniki; Ribič Rudolf, c. pr. podd., Šulak Andr. Svetonja Rudolf, Cvahte Anton, Krajnc Jožef, poddesetniki; Frleš Peter, Šalamon Franc, Petek Martin, Vidmar Hinko, Potočnik Bogomil, Seneković Ernest, Breg Rudolf, Mert Janez, Polajžar Simon, pešči.

Boljševiki zoper odpravo splošne vojaške dolžnosti. Čicherin je pri ruskih boljševikih komisar za zunanje zadeve in se smatra kot nekakega voditelja boljševikov v tujini, izven Rusije. Ta mož je seveda nemški jud ki si je samo v sili dal rusko ime. Ko je zvedel, da bočelo v Parizu omejiti oboroževanje in po vseh državah skrajšati število vojakov, je poslal v svet ester ugovor, kjer trdi, da bo to v škodo ljudstva. Ako namreč ljudstvo ne bi imelo orožja v rokah, se ne bo moglo upreti zoper one, ki imajo slačejno oblast v rokah. Majhnoštevila, a dobro disciplinirana armada bo samo sredstvo v rokah vladajočih krogov zoper ljudstvo, ako bi se hotelo upreti. Tako misli Čicherin, ki hoče imeti neprenehoma upore, peboje in prelivanje krvi. Morda je pa tudi to v dogovoru z Nemci, ki bi radi obdržali svojo armado, da bi pri drugi priliki poskusili, kar jim je sedaj izpedito.

Albanija — ljudovlada. Po poročilih iz Pariza je sklenila mirovna konferenca v Parizu, da postane Albanija, koje meje še niso končno veljavno določene, samostojna ljudovlada. Prvi predsednik ljudovlade bo Esad paša, ki bo imel svoj sedež v Draču. Vse notranje zadeve nove ljudovlade bodo urejene pod nadzorstvom zaveznih držav.

Gospodarske novice.

Vinogradniki, pozor! Žveplo za žveplanje trt se dobi v vsaki množni in sicer najfinije ventilato dvakrat čisteno »Floristella« pri Gospodarski Zvezi v Ljubljani.

Konjerejci shranite izkaznice in potrdila. Pri konjski klasifikaciji je bila vsakemu posestniku, ki je dobil vojaškega konja, vročena modra izkaznica oziroma potrdilo, da je konja plačal. Opozorjamo konjerejce, da skrbno shranijo vse listine, ki so jih dobili pri klasifikaciji. Gotovo bodo jih še dobro rabili.

50 odst. povišanje na zaostale davke. Beograjska »Prava« javlja, da bo finančni minister predložil narodnemu predstavništvu zakonski načrt, po katerem bodo davkeplačevalci na vsem ozemlju kraljestva SHS, ki so zaostali z vplačilom davkov, morali plačati 50 odstotkov več, kakor pa bi morali plačati po obstoječih zakonih v določenem roku. Poleg tega bo ta zakonski načrt vseboval tudi kazenska določila za one uradnike, ki se jim more dokazati, da je v sklad njihove krivde vplačevanje davkov slabo.

Petrolej pride. Iz Beograda poročajo, da so iz Amerike na potu velike količine petroleja za Jugoslavijo. Prva pošiljatev je že dospela na Reko. Hrvatska dobi 140.000, Slovenija pa 120.000 sodov.

Kam izgine drobiž? V zadnjem času opažamo vedno večje pomanjkanje drobiža, zlasti nikljastih novcev po 10 v ter bakrenih novcev po 2 vin. V Mariboru se govori, da nekateri natakariji in markerji zbirajo drobiž in ga spravljajo čez mejo v Nemško Avstrijo, kjer že več mesecev vlada neznošno pomanjkanje drobiža. Dobro bi bilo, če bi se prišlo na sled tem škodljivcem naše države in se jim zabranilo nadaljnje izvrševanje te umazane obrti.

Ustanovitev trgovske in obrtne zbornice za Slov. Štajersko. Za listino trgovsko in obrtno zbornico za Slov. Štajersko sklicuje Zveza južnostajerskih obrtnih zadrug za binkoštni ponedeljek, dne 9. junija 1919 ob 14. uri v celjski Narodni dom zborovanje delegatov spodnještajerskih obrtnih in trgovskih zadrug, trgovskih in obrtnih društev in zastopnikov industrije. Potek važnega zborovanja bo zelo pomemben in zanimiv. Želeti je velike udeležbe.

Iz Slov. gor. Ker se nimamo galice in bo treba začeti škropiti, priporočamo peroxid, kg 80 v, in sosna pasta kg 2 K 80 vin. Licencovanje bikov se vrši v šentlariškem okraju dne 13. junia t. l. Obr. odbor.

Zveza podružnic Slovenske kmetijske družbe za Slov. gor. bo v sredo 9. junija ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Skorčiča v Ormožu zborovanje vinogradnikov, pri katerem se bodo obravnavale razne za vinogradnike zelo važne zadeve.

Dopisi.

Kamnica pri Mariboru. Tatvine in vlomi v naši župniji so že več mesecev na dnevnem oziroma nočnem redu. Ne mine teden, da bi se ne izvršil kak vlom ali kaka drzna tatvina sedaj to, sedaj zopet kje drugje. Pretekli teden so v lomili tatovi v tukajšnje župnišče ter odnesli vse, kar jim je prišlo v roke. Odnesli so špeh, svinjsko mast, moko, svinjsko meso ter poslednje še zalili z dobro vinsko kapljico. Škoda znaša več tisoč. Naše ljudstvo se pa upravičeno vprašuje: »Orožništvo kje si?«

Sv. Arah. Antonovska procesija k Sv. Arah. ne bo v petek, dne 18., ampak v četrtek, dne 12. junija.

Sv. Anton na Pohorju. Antonovo pobožnost v binkoštnem tednu bo vodil č. g. misijonar Franc Kitak. Na Antonovo bo glavno sv. opravilo zjutraj ob 6. uri in druge ob 10. uri. Vmes bo več sv. maš. V četrtek ob pol 6. uri zvečer slovesen sprejem seliških romarjev, nato pridiga in večernice. Na binkoštno nedeljo, na binkoštni pondeljek (romarski shod) in na kvaterne (Antonovo) nedeljo bo sv. opravilo ob 6. in 10. uri. Spovedovalo se bo vse dni.

Sv. Anton v Slov. gor. Tista dekleta iz Cogatinjec, o katerih ste zadnjič poročali, se vedno kupujejo jajca za Nemce. Prihodnjič objavimo imena teh deklet, če se med tem ne bodo poboljšale.

Sv. Lenart v Slov. gor. Katoliško bralno in gospodarsko društvo priredi na binkoštni ponedeljek, dne 9. junija, ob treh popoldne, v veliki dvorani g. Arnuš narodno veselico v prid koroškim beguncem. Na sporedu je igra »Domen« in prosta zabava s srečolovom, med odmori godba na lok. Sedeži I. vrsta 6 K, II. vrsta 4 K, stojišča 2 K. Predprodaja vstopnic v soboto, dne 7. junija, popoldne od treh do petih in v nedeljo, dne 8. junija, dopoldne v društvenih prostorih. Ker je del čistega dobička namenjen koroškim beguncem, se preplačila hvaležno sprejemajo. Brez posebnih vabil.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Dne 15. majnika je umrla Marija Dren iz Logarovca, po dolgi in mučni bolezni v starosti 37 let. Bog ji daj večni mir. Večna luč ji naj sveti.

Mala Nedelja. Kmetijska podružnica priredi na binkoštni ponedeljek, dne 9. t. m. po rani sv. maši v šoli poučno zborovanje za čebelarje. Govori naš stari znanec g. Juračič. Popoldne bo praktično razkazovanje pri enem bližnjih čebelnjakov, a tudi z mikroskopičnimi slikami. Domači in sosedni čebelarji, pridite!

St. Janž na Dr. polju. Na binkoštni pondeljek dne 9. jun. se vrši gospodarski shod v St. Janžu na Dr. polju, na katerem bo razpravljaj nadrevizor Vrad. Pušenjek o strojnih zadrugah. Vse sosednje župnije imajo strojne zadruge, v župniji Cirkovce delujejo celo 3 take zadruge, zato je v župniji Sv. Janž zanimanje za strojne zadruge veliko.

Čelji. Pododsek komisije za stvarne demobilizacije v Ptuj namenjajo, da ima iz nekdanjih vojaških zaloz raznovrstno ploščato, voglato in okroglo železje, poskove, oči, pušice, varige, zavore, drgala, kolesa in ostale za voze, žvale, napajalnike, se-kire, krampe, stara nakovalja (ambose), nadalje raznovrstne dele konjske opreme, homote, jarme, razvalerjenje, usnjate in platnene torbe, zaboje, pletene košare, ovčjo volno itd. na razpolago. Blago se bo oddajalo le kmetovalcem, obrtnikom in drugim direktnim uporabnikom. Prekupi so izključeni. Kdor si želi iz teh zaloz kaj nabaviti, naj to javi pisмено potom občinskega urada ali potom pristojne kmetijske podružnice okrajnemu glavarstvu v Ptuj. Blago se bo izdajalo le vsaki četrtek. Natančnejša pojasnila daje okrajno glavarstvo v Ptuj, v pisarni št. 18.

Brezno pri Konjicah. Občinski odbor je namesto dosedanjega župana Matevža Jeseničnika, ki je odstopil zaradi bolezni, izvolil za župana Tomaža Višmarja, posestnika v Breznu. Poverjeničstvo za notranje zadeve je to izvolitev potrdilo.

Sv. Miklavž nad Laškimi. V nedeljo, 25. maja je imel naš kraj i šolski svet sejo, pri kateri je bil izvoljen načelnikom dosedanjí načelnik Matevž Knez, posestnik na Selu, za nač. namestnika pa Martin Volavšek, posestnik na Vodiškem. Želimo in odločno zahtevamo, na bi tudi kmetje imeli pristop v okrajni in višji šolski svet. Apeliramo na deželno vladu v Ljubljani, da ugodí resolucijam, katere smo sklenili na velikem shodu SKZ v Laškem dne 6. malega travna ter naj imenuje v laški okrajni šolski svet tri zastopnike naše stranke, da ne bo imel kmet samo dolžnosti ampak tudi nekaj pravic. Avstrijsko nasilje smo vrgli raz sebe, a tudi nevedobnega ne maramo.

Dramlje. V svarilo vsem onim, kateri še mislijo, da so tuje židovske zavarovalnice boljše plačnice požarne škode, kakor slovenska Vzajemna v Ljubljani. Meseca januarja t. l. pogorelo je poslednje tukajšnjemu posestniku Martinu Vodušek, kateri je bil zavarovan pri »Donavi«, škoda je mu je res od nekega agenta pregledala, pa odškodnine še do danes ni nikake prejel.

Novacerev pri Celju. Slov. kat. bralno društvo ima po daljšem času dne 9. t. m. po prvi sv. maši v prostorih ljuške šole svoj občni zbor in kratko poučno predavanje o zgodovini jugoslovanskih plemen G. govornik pride od drugod. Pridite v obilnem številu!

Listnica uredništva.

Invalid, Sv. Jurij: Potrpite. Bo vse naznanjeno v listih. — Podlehnik pri Ptuj: Družba sv. Mohorja ne more razpošiljati knjig, ker je nemško nasilje ves obrat Mohorjeve tiskarne ustavilo. — Leskovec: Radi pokojnine se obrnite takoj s posebno vlogo na deželno vladu v Ljubljani. — Sv. Katarina pri Rogški Slatini: Kako bo glede vprašanja denarne vrednosti, se danes ni nič gotovega. Gotovo pa je, da bo imel denar kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev mnogo večjo vrednost, nego denar Nemške Avstrije. — Vinšak: Preden objavimo vaš nasvet o zdravljenju osepnic, se moramo obrniti do spretnega zdravnika. Za take nevarne bolezni ne smemo priporočati zdravlil, s katerimi ne bi znal vsak posameznik pravilno ravnati.

Brasilevo: Članek o »vodnih vilah« je treba korenito zboljšati. Ključarovi: Preobširno. Podatki pomankljivi. Treba čakati na sodbo. — Stojnici: O usodi vojnega posojila se da sedaj težko pisati kaj gotovega. — Dobrna: Vprašajte glede podpore najprvo pri podporni komisiji na okr. glavarstvu. — Murščak: Neznate tega grduha oblasti. Njeg. vemu tihotapstvu bo kmalu konec. Morar-Preloge: Obrnite se na vojno ministertvo v Beogradu. — Po kletk: Glede vrednosti denarja nas preveč vprašate. Te zadeve bodo urejene še le po mirovni konferenci.

HMELJ

kupi vsako množino Rudolf Pevec v Mozirju. — Cena po dogovoru z vzorci.

958

Sezija od 15. maja do konca septembra.

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

(poprej Rohitsch—Sauerbrunn)

Najmodernejše in najpriljubljenejše zdravilišče v Jugoslav.

Naravni žvepleno-kislo-grenki vrelci. Zdravilišče za bolezni želodca, črevesja, jeter in ledvic. Zdravilišče za bolezni presnavljanja (diabetes, debelost) in pufike (arthritis urica). Moderno hospitalizacija z vsemi hidro-mehano-terapevtskimi procedurami. Dijetičen sanatorij za bolne na želodcu, črevesu, jetri, ledvicah in za diabetes pod vodstvom strokovnjaka dr. Lavriča, iz kole

svetovnega znanega profesorja dr. Noordena. Vsakovrstne mineralne, solne in plavalne kopelji. Terenke knje za tropične tople dni, klim. tovarnja za nivozne, okrepčevalne knje za hrvne bolezni, za bledico (elore). Najboljše krepčilo za rekonvalescent po pljučnih boleznih, kot bronhitis, pleuritis itd.

Zdraviliška godba, zdraviliški kino, umetniški koncerti, gledališke predstave, športni prostori. Veliko štivilo modernih opremljenih hotelov in dependenc, krasni izprehodi in izleti v okolico. Za prehrano najboljše preskrbljeno; lastna pekarna. Prospekte razpošilja brezplačno in na vprašanja odgovarja: Ravnateljstvo Drž. Zdravilišča »Rogaška Slatina«.